

VYTVÁŘENÍ STRATEGICKÉHO DIGITALIZAČNÍHO PLÁNU PRO INSTITUT SMITHSONIAN

Úvod

Představme si nekonečně obsáhlou místnost. Nejsou v ní skříňky ani police, a přesto se do ní vejdou desítky miliónů předmětů a záznamů – exponáty nezměrné vědecké hodnoty, artefakty, jež nás spojují s naším odkazem, a výsledky výzkumu největších světových kapacit.

Školačka může sedět v učebně v Severní Dakotě, vnořit se přitom do této místnosti a naslouchat hlasům Jane Addamsové a Linuse Paulinga, hájících v dřívějších dobách mír. Výzkumník v Bangladéši může konzultovat práci smithsonovských ochránců životního prostředí, a přispět tak k přežití ohrožených asijských slonů v přírodě. Životopisec v Bostonu si může ve smithsonovských sbírkách prohlédnout každý předmět – prostřednictvím různých médií v různých muzeích – vztahující se k Johnu Quincymu Adamsovi. A tato místnost, nehledě na to, kolik toho již obsahuje, dokáže pojmout ještě nekonečně více.

137 miliónů předmětů v ohromných a nenahraditelných smithsonovských muzejních kolekcích spolu s doprovodnými informacemi, naše programy a nesmírně rozsáhlé knihovny, archívy a výzkumná centra představují milióny let chronologie, nepřeborné množství různých národů a průřez množstvím oborů, z nichž některé jsou vlastní pouze Institutu. Jako celek patří mezi nejmilovanější – a nejcennější – fondy, jaké kdy lidstvo nashromáždilo.

Představme si, že bychom mohli dostupnost všech těchto pokladů najednou a skokově zlepšit, zabezpečit je pro příští generace, urychlit výzkum, zvýšit jejich vypovídací hodnotu, posílit spolupráci a navzájem propojit všechna naše muzea a všechny programy. Takový počin by napomohl k dosažení všech hlavních cílů, stanovených ve strategickém plánu Institutu Smithsonian. Není to pouze příležitost, je to nutnost.

Vytváření digitálního Institutu Smithsonian je ambiciózní pětiletý plán, který rozvrhuje, jakými způsoby uskutečníme digitalizaci, jež nám pomůže těchto prospěšných cílů dosáhnout. Nastiňuje strategie, jakými budeme digitalizovat naše sbírky a výsledky výzkumu spolu s informacemi popisné a interpretativní povahy, které je doprovázejí. Je vyjádřením toho, že Institut se nachází na prahu nové éry, v níž se může propojit síla technologie se smithsonovským bohatstvím, a nebývalým způsobem je tak zpřístupnit. Digitalizace je jedna z nejlepších investic, kterou můžeme do budoucna učinit.

UKLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ULTRAZVUKOVÝCH SNÍMKŮ

U pandy velké, jednoho z nejhroženějších druhů světa, je neobyčejně obtížné stanovit březost. Součástí databáze, která bude veterinářům pomáhat k tomu, aby lépe odhadovali rozmnožování pandy a dokázali zajistit, že se jí bude dařit jak v zajetí, tak ve volné přírodě, je od nynějška digitální ultrazvuk pandy Mei Xiang z Národní zoologické zahrady z doby před tím, než porodila své mládě Tai

Shan.

(<http://nationalzoo.si.edu/ConservationAndScience/SpotlightOnVetMedicine/pandahealth040628.cfm>)

Větší dosah / Vyšší vypovídací hodnota

Digitalizace je založena na představě, že zpřístupnění vědění je demokratický ideál, který by neměl být omezován zeměpisnými, kulturními ani ekonomickými hranicemi. Rovný přístup k vědomostem je dar nevyčísitelné hodnoty. Umožňuje objevování a tvořivost. Ponouká k hledačství a vzbuzuje údiv. A uspokojuje neukojitelnou zvědavost lidstva a neustálé tázání po tom, co, jak a proč se děje v našem světě.

Třebaže Institut slouží národu, náš vliv zasahuje celý svět a nedílnou součástí našeho poslání je výměna informací, předmětů a odborných posudků. Po celé období svého trvání jsme toho dosahovali tak, že jsme zpřístupňovali fyzické předměty. Od šedesátých let provádí Institut digitalizaci údajů o předmětech, které jsou v našem držení. S tím, jak se vyvíjely technologie, jsme začali vytvářet digitální obrazy, zvukové záznamy, videozáznamy a údaje o výzkumu. Nyní se nacházíme na významné křižovatce. Technologie nám umožňuje rozšířit okruh působnosti mnohem rozsáhleji než kdykoli předtím a poskytuje nám prostředky k urychlení digitalizace.

Jsme si vědomi toho, že digitalizace dodává fyzickému přístupu další rozměr tím, že nám umožňuje zavést mezioborové, mnohostranné náhledy, dokonce i takové, které vnímáme více smysly najednou, přidat hlasy, společně sdílet zážitky a ve výsledku zvýšit vypovídací hodnotu předmětu tím, že si jej na internetu spojíme s jeho výkladem. Jak před návštěvou, tak i během ní a po ní dodají digitální informace vlastnímu exponátu na přitažlivosti. A ti, kteří nemohou přijít osobně, zakusí poklady Institutu prostřednictvím digitálního zážitku.

Naše kolektivní minulost, tak jak trvá ve sbírkách Institutu, je hmotná; způsob naší tvorby a komunikace je nicméně stále virtuálnější. Budeme-li se řídit tímto plánem, může Institut hrát přední roli v obou těchto světech.

UCHOVÁNÍ OHROŽENÝCH JAZYKŮ

Mezi roky 1912 a 1941 zaznamenali etnologové jazyky, legendy a příběhy 35 původních amerických kmenů na voskové válečky a hliníkové kotouče. Smithsonianý Národní antropologický archiv převádí ve spolupráci s Projektem *Rosetta*, iniciativou, která buduje digitální knihovnu lidských jazyků, tuto pokladnici dobových zvukových záznamů do digitální podoby a zpřístupňuje ji na internetu za účelem obrození a odborného výzkumu těchto jazyků. (http://www.nmnh.si.edu/naa/whatsnew2006_07.htm)

Co přesně je digitalizace?

Termínem digitalizace máme na mysli soubor procesů, kterými jsou hmotné prameny přetvářeny do digitální podoby, či kterými vznikají materiály v digitálním formátu – jako například fotografie vytvořené digitálním aparátem nebo údaje, zaznamenané nějakým elektronickým měřicím přístrojem. Tyto materiály pak můžeme sdílet prostřednictvím digitálních přístrojů, zařízení a sítí. Představují nový druh sbírky – digitální sbírku, která vyžaduje zvláštní péči a uchovávání.

Abychom zabránili zastarávání digitalizovaných materiálů, musíme digitalizovat v nejvyšší kvalitě, uchovávat se vždy k nejnovějšímu způsobu uchovávání a nejnovějším formátům a udržovat spojení s informativním popisem, který dodává digitálním položkám na vypovídací hodnotě. Institut bude k digitalizaci přistupovat podle zásad správy životního cyklu dat (life cycle-management), založené na pečlivě vypracovaných standardech a nejlepších postupech, které zaručí nejvyšší věrnost záznamu a nejrozsáhlejší škálu využití. Budeme držet krok s měnícími se technologiemi, které bezesporu přinesou

sít aktivních účastníků a svět nových médií. Stejně důležité je stanovit zásady, kterými se budeme řídit při odstraňování dat, které nadále nebude potřeba uchovávat.

Co digitalizujeme?

Institut bude mimo vlastní předměty a exponáty – ať už původně digitální či převedené – digitalizovat i výzkum, popisy a informativní výklady, které umísťují předměty do kontextu a dávají jim vypovídací hodnotu.

Zahájení nové éry

Málokterá iniciativa, které bychom se mohli věnovat, představuje tak velkou službu výzkumu a vzdělání jako digitalizace. Nesmírný úkol, který nás čeká, je vyvážen prospěchem, který ve všech směrech přinese Institutu a všem zájemcům bez rozdílu.

Rozšířený přístup

Většina lidí se do Institutu nemůže dopravit. A když mohou, prostorová omezení nám nedovolují vystavit více než jen nepatrné procento našich sbírek. Tím, že zpřístupníme více fondů digitálně, významně zvýšíme jejich obecnou dostupnost, urychlíme práci odborníků a badatelů po celém světě a poskytneme nové možnosti pedagogům, ať se nacházejí kdekoli. Předměty, které se vztahují k určitému tématu – kupř. k Thomasu Edisonovi, původním americkým kulturám či k sluneční soustavě – jsou uloženy na mnoha různých místech. Digitalizace celých sbírek nám umožní propojit vše, co máme k dispozici, a odborníci, kteří pracují externě, budou moci jediným pohledem obsáhnout hloubku i šířku našich zdrojů v dané oblasti. Rovněž i my budeme mít lepší přístup ke svým fondům, neboť budeme moci propojit sbírky, které místo a doba rozdělila do mnoha různých muzeí a výzkumných středisek. Digitální materiály nám pomohou proniknout k lidem, pro něž nejsou sbírky dostatečně dostupné, i k těm, kteří v muzeích nevidí zdroj poznání. Neméně podstatné je, že umožní členům Institutu společnou práci napříč obory, muzei a středisky. Poprvé za bezmála dvě století budeme moci plně zhodnotit bohatství našich sbírek.

ROVNOVÁHA MEZI OCHRANOU A DOSTUPNOSTÍ

Typový vzorek – reprezentativní vzorek nově popsaného druhu – je pro botaniky, kteří se zabývají vztahy mezi rostlinami, významný pramen poznání. Když chtěli v minulosti badatelé prozkoumat typový vzorek, museli cestovat za ním nebo požádat o zápůjčku. Botanické oddělení Institutu Smithsonian, průkopník v poskytování dálkového přístupu ke svým sbírkám, pracuje od roku 2000 na digitálním zpracování 100 000 vzorků ze svého Registru typů. Nyní mohou vidět vědci na internetu již 85 000 typů a vlastní nenahraditelné vzorky při tom netrpí nadměrnou manipulací. (<http://botany.si.edu/types/>)

VÝUKA ZALOŽENÁ NA EXPONÁTECH

Významným cílem Institutu je pomoci učitelům po celé zemi oživit výuku. Projekt Institutu *Zkoumáme dějiny (History explorer)* – na němž se podílejí Národní muzeum amerických dějin a Nadace Verizon – umísťuje na internet stovky volně přístupných pramenů, a umožňuje tak uživatelům “načíst” exponáty, týkající se příběhů, které vyprávějí o našem lidu a jeho různých národnostech. (<http://historyexplorer.americanhistory.si.edu/>)

Zachování sbírek

Při uchovávání sbírek se Institut ustavičně potýká s ničivými účinky času a vnějších vlivů. Navzdory naší nejlepší vůli ztrácí umělá hmota barevnost, voskové válečky se zvukovými záznamy se kroutí a botanické vzorky vetší. Digitalizace představuje způsob, jak zpřístupnit exponáty – a cenné informace, které obsahují – aniž bychom ohrozili jejich stav přímou manipulací nebo vlivy vnějšího prostředí. Digitalizace usnadní činnosti Institutu, jako např. konzervaci a zapůjčování exponátů, a pomůže nám účinněji rozšiřovat po celém Institutu pracovní dovednosti, znalosti a odborné zkušenosti.

Podpora vzdělávání

Snad nejpřevratnější účinky bude mít digitalizace ve třídách po celé zemi a všude, kde probíhá učení, ať už formálně či neformálně. Představme si, jak oživí výklad o americkém hnutí za občanská práva okamžitý přístup k hlasům, podobám a deníkům mladých amerických bojovníků za svobodu. Jak úžasné by bylo poskytnout každému, kdo se zajímá o cesty do vesmíru, možnost prohlédnout si z domova raketoplán *Enterprise*, a to včetně nových zážitků, které muzea normálně neumožňují, jako je průzkum vnitřních prostor rakety ve 3D. Školitelé zaměstnaní v Institutu budou moci virtuálně komunikovat se zájemci zvenčí a vytvářet fóra, probírající některá témata do větší hloubky a z různých úhlů pohledu. Zájemcům o celoživotní vzdělávání mohou naše sbírky pomoci usměrnit samostudium. Digitalizace veřejně zpřístupní mnohem větší díl nesmírného bohatství Institutu a poskytne nástroje, účinněji podněcující k učení.

Obohacení kontextu

Tím, že dáme k dispozici nejen vlastní předmět, nýbrž i podrobnosti, záznamy a ostatní interpretativní údaje s ním spojené, napomůžeme bohatší interakci a přispějeme k tomu, že uživatel lépe pochopí kontext a význam předmětu. Digitalizace usnadní práci vzdáleným odborníkům, kteří budou moci porovnat své artefakty a vzorky s vlastnictvím Institutu, a znalosti o těchto předmětech se tak budou prohlubovat rychlejším tempem. Neméně významné je, že lidem po celém světě dává možnost, aby k trvalému záznamu připojili i své dojmy, postřehy a příběhy.

Jasně definovaný přístup

Vytváření digitálního Institutu Smithsonian, tj. plán, jak vyvinout a zavést celoustravní pojetí digitalizace, sestává ze tří základních kroků.

- Vytvořit, spravovat a prosazovat vlastní digitalizované položky.
- Zpracovat formální program nepřetržité digitalizace.
- Zajistit zdroje na dlouhodobé pokrývání nákladů a rozšířit personální kapacitu.

Digitalizace neznamená jen vzít a vložit jediný digitální obrázek. Jediné album může obsahovat různé podoby přebalu, videoklip a digitální zvukové záznamy, které dohromady vytvářejí až 16 digitálních záznamů k jednomu artefaktu. Když k 137 miliónům předmětů z našich sbírek připočteme informace z našich knihoven a archivů – včetně záznamů a vědeckých údajů o ohrožených druzích – bude počet jednotlivých položek ještě výrazně vyšší.

Tyto milióny předmětů – a údaje, které se k nim vztahují – se nacházejí v 19 muzeích, devíti výzkumných střediscích, 20 knihovnách, jedné zoologické zahradě, v mnoha střediscích a programech. V minulosti byly pokusy o digitalizaci často vedeny v duchu našich sporadických možností či okamžitých potřeb programu, a docházelo tak k nahodilým digitalizacím, při nichž byly položky zaznamenávány v různých formátech rozdílnými technologiemi, z nichž některé se prosadily, jiné jsou dnes již zastaralé. Abychom se vyvarovali digitální Babylónské věže, vytvoříme jednotný program v duchu komplexní strategie, jež nám poskytne vodítka pro to, co budeme digitalizovat a co ne, jasné metody a postupy a jednotné standardy.

V neposlední řadě musíme též zvážit terminologii, která bude zájemcům pomáhat k tomu, aby předměty našli a získali nové informace. Žádáme-li o sodu, můžeme dostat jedlou sodu, minerálku nebo sodovku podle toho, kde zrovna v Americe jsme. Žák čtvrté třídy, který pracuje na domácím úkolu o nočním nebi, zadá možná slovo "hvězda", zatímco postgraduální student či vědec by použil specifičtější a odbornější výrazy. Hebrejisté by mohli prohledávat sbírky za použití hebrejštiny či angličtiny. Jestliže technologie je určující pro odbornou stránku – a pro náklady – digitalizace, pro její hladký chod bude hrát velkou roli terminologie. Jazyk se neustále mění, a s tím, jak se zvýší veřejná dostupnost, nesmírně přibude i opisů pro každou položku.

ROZŠIŘOVÁNÍ PUBLIKA

Dramatickým příkladem toho, co může nastat, spojili se smithsonovské zdroje a vliv sociálních médií, je spolupráce Institutu s *Flickr Commons*, vedoucí ke zpřístupnění širokého spektra historických fotografií z muzeí, knihoven a archivů Institutu. Okamžitě následovaly milióny zhlédnutí, které zaujaly nový okruh publika a nám ukázaly, po jakém obsahu nejvíce touží. (<http://www.flickr.com/photos/smithsonian/>)

VDĚČNÍ ODBORNÍCI

Nejsilnější argumenty ve prospěch digitalizace často pocházejí od samotných uživatelů. Jeden havajský badatel našel na smithsonovské internetové stránce dílo obsahující vzácné popisy a ilustrace dnes již vyhynulých ptáků. „Bydlím na ostrově Hawaii, letenka do Bishopova muzea v Honolulu mě stojí 300 dolarů, a i když se tam dostanu, nemají, co sháním. Po tomto textu (*Ptactvo Laysanu a okolních ostrovů*) jsem pátral více než DVACET LET. Mahalo nui loa za všechnu vaši pernou práci.“ (<http://bit.ly/41gxf>)

Stanovení nákladů a časových horizontů

Kolik času nám digitalizace zabere? Kolik peněz bude stát? V současné době přesně nevíme. Nejnaléhavější úkol plánu je určit termíny, náklady a směrnice ohledně priorit, kdy bude co digitalizováno. I když nebudeme digitalizovat veškeré naše sbírky, cena je nadále hrozivá, zvláště uvážíme-li, že mnoho našich exponátů je trojrozměrných, tj. obtížněji digitalizovatelných. Přímé náklady na digitalizaci dále vzrůstají o pracovní dobu, kterou vyžaduje dohledání a prozkoumání předmětů, údajů a s nimi spojených práv.

Investice bude obrovská bez ohledu na to, jakými konkrétními digitalizačními strategiemi se budeme řídit. Tím je dán zásadní cíl v digitalizačním plánu – zajištění dalšího finančního a lidského kapitálu. Jak již bylo řečeno, digitalizace je nepřetržitý proces, který bude vyžadovat nepřetržité krytí prostředky. Digitalizací jsme se již zabývali a budeme se jí nadále zabývat, a to v závislosti na prostředcích, kterých budeme moci využít, avšak od nynějška budeme v celém Institutu postupovat na základě jediného plánu, zaručujícího ucelený a systematický přístup.

Ať budou náklady jakkoli vysoké, doufáme, že budou vyváženy tím, že naše sbírky budou přístupné naprosto bez časového omezení. Podstatných úspor dosáhneme digitalizací rovněž při uchování sbírek a tím, že se vědcům sníží cestovní výlohy. A zaměstnanci Institutu budou mít mnohem rychlejší přístup k dokumentům a sbírkám.

Od průkopnictví k vedoucí roli

Technologie digitalizace jsou možná nové, ale nápad samotný nikoli. Již v šedesátých letech ukázal Institut nesmírnou předvídatost tím, že digitalizoval kulturní a biologické exponáty, což v té době spočívalo v ukládání katalogizačních údajů do databáze. Poté se přidala další velká muzea a využívala při tom softwarových programů, která jsme za účelem uchování dat vypracovali. V reakci na mandát Kongresu jsme ve druhé polovině sedmdesátých let vytvořili automatizovaný inventář našich sbírek a během minulých třiceti let jsme s využitím nových technologií digitalizovali informace, obrazy i zvuky. Žádný z těchto raných pokusů nicméně nebyl ucelený ani jednotný a s tím, jak vypsela technologie, rovněž značně vzrostly nároky na kvalitní digitální produkt.

UMOCNĚNÝ PROŽITEK

Je-li dvanácticentová poštovní známka *Parolod' Adriatic* mnohokrát zvětšena oproti originálu, precizní práce rytce se plně vyjeví v liniích lodní výstroje a vzdušných zelených vln, v nichž se loď plaví. Známkou z roku 1869 je součástí digitalizované kolekce autorských korektur Národního poštovního muzea, které jsou jen málokdy k vidění, neboť jim škodí světlo. Díky digitalizaci si mohou filatelisté prohlédnout známky, které se běžně nevystavují, a navíc i spatřit podrobnosti, které jsou normálně pouhému oku

skryty. (www.arago.si.edu)

Jelikož jsme si vědomi obrovského rozsahu, obtížnosti i významu digitalizace, byl roku 2009 ustaven programový výbor s pověřením zabývat se tímto tématem. Vize tohoto výboru je vyjádřena v tomto dokumentu – *Vytváření digitálního Institutu Smithsonian* – v celoustavním strategickém plánu, který má prostřednictvím digitalizace umožnit soudržný a sjednocený virtuální přístup ke sbírkám, výzkumu, vzdělávacím materiálům a výstavám Institutu. Tento plán netvrdí, že musí být digitalizováno vše. Spíše nastiňuje strategie, jakými digitalizovat ty zdroje, které mají zásadní význam pro uskutečňování priorit Institutu.

Pracovníci Institutu jsou v úzkém spojení s kolegy z největších světových muzeí a archivů, a mají tak možnost sdílet nejlepší postupy a využívat znalosti, které se v souvislosti s digitalizací objevují. Náš plán, poskytující jasné pokyny pro vytváření a udržování digitálních položek tak, aby byly nezávislé na té které technologii a daly se volně sdílet, postaví Institut Smithsonian při této důležité práci do vedoucí role.

Doplňkový projekt *Smithsonovský web a strategie pro nová média* se zabývá tím, jak používat, umisťovat a prosazovat tyto digitalizované položky tak, aby měly co největší virtuální dosah.

Virtuální přístup zaručuje význam a vliv

Následkem faktorů uvnitř Institutu i ve vnějším světě je nyní ta nejlepší chvíle, kdy se pustit do ambiciózního počínu rozšiřování virtuálního přístupu k našim sbírkám. **Digitalizace je:**

a) Souhrnná.

Nedávno vytvořený strategický plán Institutu *Poznáváním a objevováním inspirujeme generace* - zahrnuje mezi své nejvyšší priority zvyšování dostupnosti, oživování vzdělání a posilování sbírek. Samotná digitalizace je jeden z nejlepších způsobů, jak těchto cílů dosáhnout.

b) Interaktivní.

Digitalizace sbírek nám pomůže uspokojit stále rostoucí poptávku po interakci a aktivní účasti, stejně jako po sdílení a informovanosti. Sociální média mění tvář našich největších institucí a se světem médií je nadále neodmyslitelně spojen pojem aktivní účasti.

c) Zahrnující.

Systematický, ucelený plán, jak digitalizovat sbírky a zaručit k nim jednotný přístup, významně podpoří naši snahu stát se „jedním Institutem“, což je pohled, který je více v souladu s veřejným vnímáním.

A konečně

d) Nutná.

S druhou přirozeně digitální generací, která se nyní dostává do popředí, se svět neodvolatelně posunul do digitálního věku a my se musíme posunout s ním. Nemůžeme si dovolit zaváhat či nevěnovat této zodpovědnosti svou plnou pozornost. Budeme-li těžit z možností digitalizace a promyšleně se vyrovnávat s jejími obtížemi, můžeme budoucím generacím Američanů zajistit svobodný přístup k jejich kulturnímu, společenskému a vědeckému dědictví.

ZNOVUVYTVOŘENÍ MINULOSTI

Někdy je důležité to, co člověk nevidí. Freerova galerie a Galerie Arthura M. Sacklera digitalizují vzácné látky, používané k rámování nebo podlepování východoasijských maleb, a hrající tedy podstatnou roli při uchovávání těchto uměleckých děl. Historické látky nejsou k dispozici, a tak digitalizované obrazy umožňují tkalcům, aby je účinněji reprodukovali na počítačově řízených stavech. Obrazy rovněž umožňují konzervátorům, aby zkontrolovali barvy a strukturu tkaniva a o tyto informace se jednoduše podělili s badateli, kurátory a ostatními konzervátory.

Neomezený dosah

Digitalizace nám pomůže čerpat z multimediálních zdrojů našich vědeckých středisek, programů a

muzeí a propojit je tak, že nás přenesou zpátky v čase a my budeme ve třicátých letech sedět spolu s rodinou kansaského farmáře, která se tísní kolem rádia a naslouchá jednomu z proslulých “rozhovorů od krbu” prezidenta Roosevelta. Nebo nám umožní prožít přítomnost tak, jak ji prožívají naši vědci – budeme například stát v ledové Arktidě s Inuity a učit se množství domorodých slov, která mají pro sních. Možná, že jednoho dne budeme dokonce umět virtuálně cestovat vesmírem a vidět přitom tak jasně, až budeme mít pocit, že se ze svého křesla můžeme dotknout hvězd. S digitalizací budeme mít vskutku neomezený dosah.

POHLED DO VESMÍRU

Smithsonovská astrofyzikální observatoř operuje naším předním rentgenovým teleskopem, rentgenovou observatoří *Chandra*, která krouží vysoko nad Zemí a zaznamenává vysoce významné informace o vesmíru. *Google Sky* a sociální média jako *Flickr* používají digitální obrazy z *Chandry* a smithsonovští vědci každý obraz opatřují důležitými doprovodnými údaji – typem objektu a jeho popisem, polohou atd. - a pomáhají tak divákům zhodnotit a pochopit, co vidí. (www.chandra.si.edu)

VYTVÁŘENÍ DIGITÁLNÍHO OBSAHU INSTITUTU SMITHSONIAN

Cíle, úkoly, etapy

Poslání

Digitalizovat zdroje Institutu tak, aby měly co nejširší využití v současnosti i budoucnosti.

Hodnoty

Zodpovědnost v roli správce

Usilujeme o to, abychom při péči o Národní sbírky a o bohatství, jež nám bylo svěřeno, byli čitelní, spolehliví a zodpovědní. Uvědomujeme si, že mít pověst důvěryhodné instituce v digitálním prostředí závisí na naší schopnosti prokázat ty nejvyšší morální standardy, objektivitu a hodnověrnost.

Služba

Sloužíme americkému lidu a světu prostřednictvím vzdělání, výzkumu, výkladu a správy Národních sbírek. V této službě budeme pokračovat i v digitální sféře.

Angažovanost

Vtahujeme Američany do debaty o společenských, kulturních a vědeckých problémech naší současnosti i minulosti, abychom vytvořili a posílili informovanou občanskou společnost, která se v době současné i budoucí dokáže poučeně zapojit do místního, celonárodního i světového dění.

Demokratické ideály

Snažíme se, aby naše působení bylo obsáhlé, rozmanité a dostupné všem, a dáváme tak prostor různorodým perspektivám a hlediskům, které jsou klíčové pro lepší pochopení a porozumění.

Inspirace

Podněcujeme zvědavost ve věcech přírody i kultury a inspirujeme lidi k tomu, aby se učili, dozvídali a lépe chápali svou úlohu a své působení v tomto světě. Chceme vzbuzovat zanícení, jež vede k tvořivosti, inovacím a transformativním zážitkům jak v hmotné, tak ve virtuální sféře.

Vedoucí role

Věnujeme se nejmodernějším činnostem, technologiím a postupům, a aspirujeme tak na vedoucí roli ve výzkumu, vzdělání, v péči o sbírky a jejich interpretaci.

STRATEGICKÉ CÍLE

Tyto tři obsáhlé cíle se týkají obsahu, infrastruktury a zdrojů. Uvádíme je sice v pořadí, jaké mají podle svých priorit, ale týkají se navzájem propojených oblastí, takže je budeme uskutečňovat souběžně.

Cíl č. 1: DIGITÁLNÍ POLOŽKY

Vytvořením, správou a prosazováním digitálního majetku Institutu poskytnout jedinečný přístup ke smithsonovským sbírkám, výzkumu a programům.

Tento cíl je zaměřen na zvyšování počtu a dostupnosti našich digitálních položek a na zavedení uceleného a systematického plánování správy digitálního majetku. Abychom toho dosáhli, musíme nejdříve zhodnotit digitální položky, které již v Institutu vznikly, a technologie, jakými byly vytvořeny.

Poté budeme muset stanovit kritéria, podle kterých budeme vybírat a upřednostňovat smithsonovské zdroje pro digitalizaci, neboť nebudeme disponovat dostatečnými finančními zdroji, abychom uspokojili celkovou potřebu. Musíme zřídit důvěryhodná digitální úložiště, kde budou uchovávány zdigitalizované položky, a poté zajistit, aby se daly zapojit do činnosti celého Institutu i do širšího internetového prostředí. Konečně musíme vyvinout strategie, jak podpořit větší využívání těchto položek uvnitř Institutu i ve světě.

Úkol č. 1

Ochránit a umocnit hodnotu celého smithsonovského digitálního majetku koordinovanou správou digitálního majetku.

- Identifikovat stávající digitální majetek — a zhodnotit metody, jakými byl vytvořen a spravován — na úrovni jednotlivých institucí.
- Určit kritéria, podle kterých budeme vybírat a upřednostňovat smithsonovské zdroje pro digitalizaci.
- Vytvořit požadavky na správu životního cyklu digitálních položek a zajistit tak bezprostřední přístup a dlouhodobé uchování.
- Navázat strategické spolupráce, které umožní využívání a správu obsahu a zaštití veřejný zájem a přístup.
- Vytvořit společný smithsonovský datový model, který usnadní výměnu informací v rámci Institutu, a dát k dispozici mechanismus, umožňující širší využití ze strany mnoha napojených účastníků.
- Zdokumentovat práva, omezení a bezpečnostní požadavky týkající se digitálního majetku, a vyjasnit tak otázky přístupu a užívání; identifikovat, které položky lze bez dalšího zpřístupnit, a zdůraznit naši zodpovědnost v roli správce sbírek.
- Vyvinout uživatelsky příjemné metody a nástroje, a usnadnit tak našim zaměstnancům i veřejnosti využívání smithsonovských digitálních zdrojů.

Úkol č. 2

Vybudovat informačně technologickou infrastrukturu, nezbytnou pro volnou výměnu smithsonovských digitálních položek bez ohledu na to, v jakém systému jsou zakotveny.

- Prozkoumat stávající i plánované systémy, zpřístupňující či spravující digitální položky a jejich doprovodné údaje, a učinit si tak přesnou představu o smithsonovském technologickém zázemí.
- Zavést technicky nejlépe fungující postupy a standardy pro snímání, vytváření a používání digitálních položek a zabudovat je do procesů a systémů.
- Zhodnotit přiměřenost sdíleného vybavení a v rámci Institutu vybudovat špičková pracoviště, kde bude probíhat digitalizace.
- Rozhodnout o infrastruktuře a celoustavních systémech, nezbytných pro vybudování navzájem spolupracujících systémů.
- Vyvinout a zavést metodologii, která bude řešit potřeby budoucího uchování a zálohování digitálních položek, a vytvořit tak udržitelný a optimální systém uchování.

- Zajistit, aby byla k dispozici důvěryhodná digitální úložiště pro digitální položky, vyžadující dlouhodobé uchování a dlouhodobý přístup.

Úkol č. 3

Jak v rámci Institutu, tak i mimo něj zvýšit povědomost o smithsonovských digitálních zdrojích a zvýšit jejich využívání.

- Šířit po celém ústavu odbornou znalost digitálního marketingu a podporovat širokou účast na propagaci digitálního majetku.
- Využívat rozmanitých možností webu a nových médií při zvyšování povědomí o hodnotě smithsonovských digitálních zdrojů.
- Navazovat strategické spolupráce a vztahy za účelem propagace, prosazování a využívání smithsonovských digitálních položek.
- Prostřednictvím rozmanitých interních komunikačních kanálů zvyšovat povědomí smithsonovského společenství o dostupnosti digitálních zdrojů Institutu.

Cíl č. 2: DIGITALIZAČNÍ PROGRAM

Zabudovat digitalizaci do základních funkcí Institutu, aby mohl pokračovat ve svém poslání i v 21. století.

Digitalizaci, kterou dosud každé muzeum a středisko provádělo po svém, zaštitíme souhrnným smithsonovským digitalizačním programem, který vychází vstříc jak vnitřním potřebám, tak vnějším očekáváním. To znamená, že musíme formulovat celoustavní pojetí digitalizačních činností, načrtnout programová očekávání a vytvořit základnu pro konsistentní rozhodování, které bude v souladu s ostatními smithsonovskými i federálními zájmy v této věci. Celoustavní digitalizační program vyvine trvalé digitalizační strategie a bude dohlížet na jejich provádění ve spolupráci s jednotlivými smithsonovskými institucemi. Tato činnost, spolu s jinými, povede k vytvoření celoustavní kultury, která bude zahrnovat digitalizaci a sdílení sbírek, výzkumu a odborných znalostí.

Úkol č. 1

Vytvořit celoustavní pojetí, kterým se Institut bude řídit při svých digitalizačních činnostech.

- Analyzovat stávající smithsonovské metody a směrnice a identifikovat prvky celoustavního digitalizačního pojetí.
- Stanovit kritéria, kdy má být která činnost prováděna na úrovni jednotlivých institucí a kdy centrálně.
- Zformulovat vyjádření smithsonovského pojetí digitalizace, které bude obsahovat zásady platné pro celý Institut a směrnice pro jednotlivé instituce.

Úkol č. 2

Vytvořit Smithsonovský digitalizační program pro zavádění Strategického plánu a koordinaci činností plánu s ostatními trvalými plánovacími činnostmi Institutu.

- Identifikovat stávající či nové organizační struktury, role a funkce, zodpovědné za prosazování Smithsonovského digitalizačního programu.
- Přidělit a vyladit role a funkce, zodpovědné za prosazování, provádění, kontrolu, vyhodnocení a přezkoumávání Digitalizačního strategického plánu.

Úkol č. 3

V rámci Institutu rozvíjet kulturu, zahrnující digitalizaci a sdílení smithsonovských sbírek, výzkumu a odborných znalostí.

- Vytvořit virtuální portál, sloužící k výměně informací a znalostí o digitalizaci v Institutu.
- Zajistit po celém Institutu spravedlivý přístup k nástrojům a prostředkům digitalizace.
- Zavést odměny a motivační nástroje, podněcující vynalézavost a spolupráci při digitálních aktivitách.

UCHOVÁVÁNÍ SBÍREK

Digitalizace nejen zvyšuje dostupnost, ale někdy je i její jedinou zárukou. Přírodovědné muzeum vlastní sbírku hlasových projevů žab - z nichž mnohé druhy již vyhynuly - která je zaznamenána na pásce, jejíž životnost je nyní u konce. A původní hlavní účetní knihy Spencera Fullertona Bairda, druhého tajemníka Institutu a jednoho z nejproslulejších amerických ornitologů, jsou natolik křehké, že nepřipouštějí manipulaci. Digitalizace uchovává pro příští generace jak samotné předměty, tak i informace, které obsahují.

Cíl č. 3: ORGANIZAČNÍ KAPACITA

Novými a inovativními způsoby zajistit dostatek zdrojů a vytvořit kapacitu na vytvoření a chod digitálního Institutu Smithsonian.

Projekt tohoto rozsahu si žádá značné finanční a lidské zdroje. Abychom zajistili dostatek fondů na dlouhodobé provádění Smithsonovského digitalizačního programu, zahrneme digitalizaci do smithsonovských programů a projektů obchodního plánu, vytvoříme směrnice Institutu pro partnerství a sponzorství a identifikujeme alternativní zdroje a podpůrné mechanismy. Zaměstnancům poskytneme školení a nástroje ke zvyšování kompetentnosti a jejich úsilí podpoříme znalostmi a dovednostmi, získanými od kolegů ve spřízněných institucích, které se zabývají podobnými úkoly.

Úkol č. 1

Stanovit obchodní cíle a zavést obchodní strategie na podporu digitálního Institutu.

- Vytvořit digitalizační obchodní plán, který nastaví principy pro digitalizační iniciativy.
- Stanovit směrnice a vytvořit základní vzorce pro sponzorství a partnerství, týkající se digitalizace.
- Na podporu Smithsonovského digitalizačního strategického plánu identifikovat a využívat různorodé mechanismy a zdroje.

Úkol č. 2

Vtvořit organizační kapacitu, která by účinně provedla Smithsonovský digitalizační program.

- Identifikovat v každé jednotlivé smithsonovské instituci pracovní pozice, které přispějí k provedení masivního digitalizačního programu, a zajistit, aby měli přiměřené dovednosti, nástroje, rozuměli své úloze, a mohli tak provádět programové úkoly.
- Identifikovat a vymýšlet způsoby, jak posílit pracovní sílu z jiných zdrojů, placených či neplacených, jako jsou např. studenti, dobrovolníci, učitelé nebo vědečtí pracovníci.

HLASY OBYČEJNÝCH LIDÍ

Kdokoli, kdo pochybuje o síle – či důležitosti – hlasů jednotlivců v dějinách, se může obrátit na digitální archiv vzpomínkové výstavy Národního muzea amerických dějin “11. září – svědectví dějin”. Výstava byla v muzeu k zhlédnutí od 11. září 2002 do 6. července 2003 a její součástí se staly i příběhy návštěvníků, kteří hovořili o tom, jak se jim jednou provždy změnil život. Digitální archiv je společný projekt Institutu Smithsonian, Ústavu dějin a nových médií na Univerzitě George Masona a Projektu amerických společenských dějin na Oddělení postgraduálního studia Univerzity města New York.
(<http://911digitalarchive.org/smithsonian/>)